

Sunnuntai 24.3.2024 klo 18.00
Keskiviikko 27.3.2024 klo 18.00

Madetojan sali

MATTEUS- PASSIO

OULU
SINFONIA

OULUN HIIPPAKUNTA[†]

Oulu
Music
Festival

Oulun
Musiikki-
juhlat

Käsiohjelma + libretto 3 €

Esiintyjät

Raimo Paaso musiikin johto
Niall Chorell evankelista
Aarne Pelkonen Jeesus
Mari Palo sopraano
Erica Back altto
Simo Mäkinen tenori
Jussi Merikanto baritoni, Pietari

Anna-Leena Koldits ja **Anu Loukkola-Salo** palvelustytöt
Reetta-Liisa Laurila Pilatuksen vaimo
Tiina Saukkoriipi-Haapala ja **Kari Kanninen** väävät todistajat
Antti Ukura ja **Hannes Kukko** ylipapit
Jaakko Karanta Juudas
Mikko Kolehmainen Pilatus

Oulun hiippakunnan oratoriokuoro
Teuvo Pakkalan musiikkiluokkien kuoro
Maria Viitasaari lapsikuoron valmennus
Oulu Sinfonia

Ohjelma

Johann Sebastian Bach (1685–1750):
Matteus-passio BWV 244 (1727)

Kesto noin 3 h 10 min (sis. väliajan)

Varaslähtö ke 27.3. klo 17.30 Ravintola Preludissa.
Haastattelija Kimmo Pihlajamaa.

MATTEUS-PASSIO

Suomennos: Topi Linjama (pl. erikseen merkityt)

ERSTER TEIL

1. Chor und Choral

Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen! Sehet – Wen? – den Bräutigam. Seht ihn – Wie? – als wie ein Lamm.

O Lamm Gottes un-schuldig, am Stamm des Kreuzes geschlachtet, Sehet! – Was? – Seht die Geduld.

allzeit erfund'n geduldig, wiewohl du warest verachtet.

Seht – Wohin? – auf unsre Schuld.

All' Sünd' hast du getragen, sonst müßten wir verzagen.

Sehet ihn aus Lieb' und Huld, Holz zum Kreuze selber tragen!

Erbarm' dich unser, o Jesu!

Kommt, ihnr Töchter...

2. Rezitativ Evangelist

Da Jesus diese Rede vollendet hatte, sprach er zu seinen Jüngern:

Jesus

Ihr wisset, daß nach zweien Tagen Ostern wird, und des Menschen Sohn wird überantwortet werden, daß er gekreuziget werde.

3. Choral

Herzliebster Jesu, was hast du verbrochen, daß man ein solch scharf Urteil hat gesprochen?
Was ist die Schuld, in was für Missetaten bist du geraten?

4. Rezitativ Evangelist

Da versammelten sich die Hohenpriester und Schriftgelehrten und die Ältesten im Volk in den Palast des Hohenpriesters, der da hieß Caiphas; und hielten Rat, wie sie Jesum mit Listen griffen und töteten. Sie sprachen aber:

ENSIMMÄINEN OSA

1. Alkukuoro

Tulkaa, tyttäret, auttakaa minua valittamaan, katsokaa – Ketä? – sulhasta, ja te näette hänet – Kuinka? – karitsana, näette sulhasen uhrikaritsana.

Oi Jumalan Karitsa, piinattu ristin päällä! Katsokaa – Mitä? – hänen kärsivällisyyttään!

Armahtaa meitä tahdoit, vaikka sait pilkkaa täällä.

Kiinnittäkää katseenne – Mihin? – meidän synteihimme.

Syntimme sinä kannoit, elämän meille annoit.

Näette hänen rakkaudesta ja suopeudesta itse kantavan ristinpuuta.

Armahda meitä, Jeesus! Tulkaa, tyttäret...

2. Resitatiivi Evankelista

Kun Jeesus oli puhunut tämän kaiken, hän sanoi opetuslapsilleen:

Jeesus

Te tiedätte, että kahden päivän päästä on pääsiäinen, ja Ihmisen Poika annetaan ristiinnaulittavaksi.

3. Koraali

Laupias Jeesus, minkä rikkomuksen teit, kun saat kantaa raskaan rangaistuksen? Ken voisi näyttää sinun väärytesi tuomioksesi?
(VK. 71:1, suom. Samppa Asunta ja Niilo Rauhala 1984)

4. Resitatiivi Evankelista

Silloin kokoontuivat ylipapit, kirjanoppineet ja kansan vanhimmat sen ylipapin palatsiin, jonka nimi oli Kaifas, ja neuvottelivat, kuinka Jeesuksen voisi viekkaudella saada kiinni ja tappa. Mutta he sanoivat:

5. Chor

Ja nicht auf das Fest, auf daß nicht ein Aufruhr werde im Volk.

6. Rezitativ Evangelist

Da nun Jesus war zu Bethanien, im Hause Simonis des Aussätzigen, trat zu ihm ein Weib, das hatte ein Glas mit köstlichem Wasser, und goß es auf sein Haupt, da er zu Tische saß. Da das seine Jünger sahen, wurden sie unwillig, und sprachen:

7. Chor

Wozu dienet dieser Unrat? Dieses Wasser hätte mögen teuer verkauft, und den Armen gegeben werden.

8. Rezitativ Evangelist

Da das Jesus merket, sprach er zu ihnen:

Jesus

Was bekümmert ihr das Weib? Sie hat ein gut Werk an mir getan. Ihr habet allezeit Arme bei euch, mich aber habt ihr nicht allezeit. Daß sie dies Wasser hat auf meinen Leib gegossen, hat sie getan, daß man mich begraben wird. Wahrlich, ich sage euch: Wo dies Evangelium geprediget wird in der ganzen Welt, da wird man auch sagen zu ihrem Gedächtnis, was sie getan hat.

9. Rezitativ

Du lieber Heiland du, wenn deine Jünger töricht streiten, daß dieses fromme Weib mit Salben deinen Leib zum Grabe will bereiten; so lasse mir inzwischen zu, von meiner Augen Tränenflüssen ein Wasser auf dein Haupt zu gießen.

10. Arie Alt

Buß' und Reu' knirscht das Sündenherz entzwei, daß

5. Kuoro

Ei juhlan aikaan, ettei kansassa nousisi meteliä.

6. Resitatiivi Evankelista

Kun Jeesus sitten oli Betaniassa, lepraa sairastavan Simonin talossa, tuli hänen luokseen nainen, jolla oli mukanaan pullo kallisarvoista tuoksuöljyä, ja hän vuodatti sen Jeesuksen päähän, kun Jeesus istui pöydässä. Kun opetuslapset näkivät tämän, he närkästyivät ja sanoivat:

7. Kuoro

Mitä palvelee tämä haaskaus? Öljyn olisi voinut myydä kalliiseen hintaan ja antaa rahat köyhille.

8. Resitatiivi Evankelista

Kun Jeesus huomasi tämän, hän sanoi heille:

Jeesus

Miksi te pahoitatte tämän naisen mielen? Hän teki minulle hyvän työn. Teillä on aina köyhät keskuudessanne, mutta minua teillä ei aina ole. Kun hän valoi tämän öljyn minun ruumiilleni, se tapahtui hautaamistani varten. Totisesti minä sanon teille: Missä tahansa maailmassa tätä evankeliumia saarnataan, siellä sanotaan hänen muistokseen myös se, mitä hän minulle on tehnyt.

9. Resitatiivi

Rakas Vapahtaja, kun opetuslapsesi typerästi rähjäävät, että tämä hurskas nainen tahtoo voidellen valmistaa ruumiisi hautaan, anna minun sillä välin vuodattaa silmiäni kyynelvirroista vettä pääsi päälle.

10. Aaria Altto

Parannus ja katumus repäisevät syntisen sydämen

die Tropfen meiner Zähren
angenehme Spezerei, treuer
Jesu, dir gebären.
Buß' und Reu'...

11. Rezitativ Evangelist

Da ging hin der Zwölfen einer,
mit Namen Judas Ischarioth,
zu den Hohenpriestern, und
sprach:

Judas

Was wollt ihr mir geben? Ich
will ihn euch verraten.

Evangelist

Und sie boten ihm dreißig
Silberlinge. Und von dem an
suchte er Gelegenheit, daß er
ihn verriete.

12. Arie Sopran

Blute nur, du liebes Herz!
Ach, ein Kind, das du
erzogen, das an deiner Brust
gesogen, droht den Pfleger
zu ermorden, denn es ist zur
Schlange worden.
Blute nur...

13. Rezitativ Evangelist

Aber am ersten Tage der
süßen Brot traten die Jünger
zu Jesu, und sprachen zu
ihm:

14. Chor

Wo willst du, daß wir dir
bereiten das Osterlamm zu
essen?

15. Rezitativ Evangelist

Er sprach:

Jesus

Gehet hin in die Stadt zu
Einem, und sprecht zu ihm:
"Der Meister läßt dir sagen:
Meine Zeit ist hier, ich will
bei dir die Ostern halten mit
meinen Jüngern."

Evangelist

Und die Jünger täten, wie
ihnen Jesus befohlen hatte,
und bereiteten das
Osterlamm. Und am Abend

kahtia, niin että kyynelteni
pisaratsynnyttävät suloisen
mausteen sinulle, uskollinen
Jeesus.

11. Resitatiivi Evankelista

Silloin yksi kahdestatoista
opetuslapsesta, Juudas
Iskariot, meni ylipappien luo
ja sanoi:

Juudas

Mitä annatte minulle, jos
kavallan hänet teille?

Evankelista

He tarjosivat hänelle kolme-
kymmentä hopearahaa. Siitä
lähtien hän etsi tilaisuutta
kavaltaakseen Jeesuksen.

12. Aaria Sopraano

Vuoda vain, rakas sydän!
Oi, lapsi jonka olet
kasvattanut, joka on imenyt
rintaasi, uhkaa murhata
hoitajansa, sillä lapsesta on
tullut käärme.
Vuoda vain..

13. Resitatiivi Evankelista

Ensimmäisenä
happamattoman leivän
päivänä opetuslapset tulivat
Jeesuksen luo ja kysyivät:

14. Kuoro

Minne tahdot
meidän valmistavan
pääsiäislampaan
ateriaksesi?

15. Resitatiivi Evankelista

Hän sanoi:

Jeesus

Menkää kaupunkiin sen ja
sen luo ja sanokaa:
"Mestari käski sanomaan:
Aikani on tullut.
Tahdon viettää sinun luonasi
pääsiäistä opetuslapsineni."

Evankelista

Ja opetuslapset tekivät,
niin kuin Jeesus oli heitä
käskenyt, ja valmistivat
pääsiäislampaan.

setzte er sich zu Tische mit
den Zwölfen; und da sie
aßen, sprach er:

Jesus

Wahrlich, ich sage euch:
Einer unter euch wird mich
verraten.

Evangelist

Und sie wurden sehr betrübt,
und huben an, ein Jeglicher
unter ihnen, und sagten zu
ihm:

Chor

Herr, bin ich's?

16. Choral

Ich bin's, ich sollte büßen,
an Händen und an Füßen-
gebunden in der Höll!
Die Geißeln und die Banden,
und was du ausgestanden,
das hat verdienet meine
Seel'.

17. Rezitativ Evangelist

Er antwortete und sprach:

Jesus

Der mit der Hand mit mir in
die Schüssel tauchet; der
wird mich verraten. Des
Menschen Sohn gehet
zwar dahin, wie von ihm
geschrieben stehet;
doch wehe dem Menschen,
durch welchen des
Menschen Sohn verraten
wird. Es wäre ihm besser,
daß derselbige Mensch noch
nie geboren wäre.

Evangelist

Da antwortete Judas, der ihn
verriet, und sprach:

Judas

Bin ich's, Rabbi?

Evangelist

Er sprach zu ihm:

Jesus

Du sagest's.

Evangelist

Da sie aber aßen, nahm
Jesus das Brot, dankete,
und brach's, und gab's den

Ja illalla hän istui pöytään
niiden kahdentoista kanssa.
Kun he söivät, hän sanoi:

Jeesus

Totisesti sanon teille:
yksi teistä kavaltaa minut.

Evankelista

He tulivat hyvin
murheellisiksi ja kysyivät
toinen toisensa jälkeen
häneltä:

Kuoro

Herra, olenko minä se?

16. Koraali

Mun on syy kavalluksen,
siks vaivat kadotuksen
ne mulle kuuluisi.
Sun haavas, jäljet ruoskan
ja iskut pilkan julman on
ansainnut mun sieluni.
(suom. Hilikka Norkamo 1981)

17. Resitatiivi Evankelista

Hän vastasi ja sanoi:

Jeesus

Se, joka kastaa kätensä
samaan vatiin minun
kanssani, kavaltaa minut.
Ihmisen Poika tosin menee
pois niin kuin hänestä
on kirjoitettu, mutta voi
sitä ihmistä, jonka kautta
Ihmisen Poika kavalletaan!
Hänelle olisi parempi,
ettei hän olisi koskaan
syntynytäkään.

Evankelista

Silloin vastasi Juudas, joka
hänet kavalsi, ja sanoi:

Juudas

Rabbi, en kai se ole minä?

Evankelista

Jeesus sanoi hänelle:

Jeesus

Sinäpä sen sanoit.

Evankelista

Kun he söivät,
Jeesus otti leivän,
kiitti, mursi sen ja antoi
opetuslapsilleen

Jüngern und sprach:

Jesus

Nehmet, esset; das ist mein Leib.

Evangelist

Und er nahm den Kelch, und dankete, gab ihnen den, und sprach:

Jesus

Trinket Alle daraus; das ist mein Blut des neuen Testaments, welches vergossen wird für Viele, zur Vergebung der Sünden. Ich sage euch: Ich werde von nun an nicht mehr von diesem Gewächs des Weinstocks trinken, bis an den Tag, da ich's neu trinken werde mit euch in meines Vaters Reich.

18. Rezitativ

Sopran

Wiewohl mein Herz in Tränen schwimmt, daß Jesus von mir Abschied nimmt, so macht mich doch sein Testament erfreut: Sein Fleisch und Blut, o Kostbarkeit, vermachet er mir in meine Hände. Wie er es auf der Welt mit denen Seinen nicht böse können meinen, so liebt er sie bis an das Ende.

19. Arie

Sopran

Ich will dir mein Herze schenken, senke dich, mein Heil, hinein.
Ich will mich in dir versenken; ist dir gleich die Welt zu klein, ei so sollst du mir allein mehr als Welt und Himmel sein.
Ich will dir...

20. Rezitativ

Evangelist

Und da sie den Lobgesang gesprochen hatten, gingen sie hinaus an den Ölberg. Da sprach Jesus zu ihnen:

Jesus

In dieser Nacht werdet ihr euch alle ärgern an mir.

ja sanoi:

Jeesus

Ottakaa, syökää, tämä on minun ruumiini.

Evankelista

Sitten hän otti maljan, kiitti, antoi heille ja sanoi:

Jeesus

Juokaa tästä te kaikki; tämä on uuden liiton veri, joka vuodatetaan monien puolesta syntien anteeksiantamiseksi. Minä sanon teille: täst'edes en maista viiniköynnöksen antia ennen kuin sinä päivänä, jona juon uutta viiniä teidän kanssanne Isäni valtakunnassa.

18. Resitatiivi

Sopraano

Vaikka sydämeni ui kyynelissä, kun Jeesus jättää meille jäähyväiset, niin hänen testamenttinsa ilahduttaa minua: lihansa ja verensä kalliin aarten hän luovuttaa käsiini. Niin kuin hän ei maailmassa omiensa joukossa koskaan voi tarkoittaa pahaa, niin rakastaa hän heitä loppuun saakka.

19. Aaria

Sopraano

Tahdon lahjoittaa sinulle sydämeni; laskeudu, Vapahtajani, siihen!
Tahdon vajota syvälle sinuun, ja jos maailma onkin sinulle liian pieni, tulee sinun yksin olla minulle enemmän kuin maa ja taivas.

20. Resitatiivi

Evankelista

Kun he olivat laulaneet kiitosvirren, he lähtivät Öljymäelle.
Silloin Jeesus sanoi heille:

Jeesus

Tänä yönä te kaikki luovutte minusta. Sillä on kirjoitettu:

Denn es stehet geschrieben: "Ich werde den Hirten schlagen, und die Schafe der Herde werden sich zerstreuen." Wann ich aber auferstehe, will ich vor euch hingehen in Galiläam.

21. Choral

Erkenne mich, mein Hüter, mein Hirte, nimm mich an!
Von dir, Quell aller Güter, ist mir viel Gut's getan.
Dein Mund hat mich gelabet mit Milch und süßer Kost, dein Geist hat mich begabet mit mancher Himmelslust.

22. Rezitativ

Evangelist

Petrus aber antwortete, und sprach zu ihm:

Petrus

Wenn sie auch alle sich an dir ärgerten, so will ich doch mich nimmermehr ärgern.

Evangelist

Jesus sprach zu ihm:

Jesus

Wahrlich, ich sage dir: In dieser Nacht, ehe der Hahn krähet, wirst du mich dreimal verleugnen.

Evangelist

Petrus sprach zu ihm:

Petrus

Und wenn ich mit dir sterben müßte, so will ich dich nicht verleugnen.

Evangelist

Desgleichen sagten auch alle Jünger.

23. Choral

Ich will hier bei dir stehen: verachte mich doch nicht!
Von dir will ich nicht gehen, wenn dir dein Herze bricht!
Wenn dein Herz wird erblassen im letzten Todesstoß, alsdenn will ich dich fassen in meinen Arm och Schoß.

"Minä lyön paimenen maahan, ja lauman lampaat joutuvat hajalle." Mutta kun nousen ylös, menen teidän edellä Galileaan.

21. Koraali

Vie minut, Paimen hyvä, taas omaan laumaasi. Suo, armolähde syvä, kuin ennen lahjasi. Suloista taivaan mannaa soi Henkes sanastas. Vieläkin voimaa anna, oi Herra laupias. (VK. 63:3, suom. Julius Krohn 1880)

22. Resitatiivi

Evankelista

Mutta Pietari vastasi ja sanoi hänelle:

Pietari

Vaikka kaikki muut luopuisivat sinusta, niin minä en koskaan luovu.

Evankelista

Jeesus sanoi hänelle:

Jeesus

Totisesti minä sanon sinulle: Tänä yönä, ennen kuin kukko laulaa, sinä kiellät minut kolme kertaa.

Evankelista

Pietari sanoi hänelle:

Pietari

Vaikka minun pitäisi kuolla kanssasi, en ikinä sinua kiellä.

Evankelista

Samoin sanoivat myös muut opetuslapset.

23. Koraali

Tääll' ristinpuutas katson, mua ethän halveksu!
Viel' luonas olla tahdon, kun päättyy taistelu.
Kun kuolo syömmes murtaa, ja raukee ruumiisi, niin tarjoo sylin suojaa mun käsivarteni. (suom. Hilikka Norkamo 1981)

24. Rezitativ

Evangelist

Da kam Jesus mit ihnen zu einem Hofe, der hieß Gethsemane, und sprach zu seinen Jüngern:

Jesus

Setzet euch hier, bis daß ich dort hingehe, und bete.

Evangelist

Und nahm zu sich Petrum, und die zween Söhne Zebedäi, und fing an zu trauern und zu zagen. Da sprach Jesus zu ihnen:

Jesus

Meine Seele ist betrübt bis an den Tod; bleibet hier, und wachet mit mir.

25. Rezitativ

Tenor

O Schmerz! hier zittert das gequälte Herz! Wie sinkt es hin, wie bleicht sein Angesicht! Der Richter führt ihn vor Gericht, da ist kein Trost, kein Helfer nicht. Er leidet alle Höllenqualen, er soll für fremden Raub bezahlen. Ach könnte meine Liebe dir, mein Heil, dein Zittern und dein Zagen vermindern oder helfen tragen, wie gerne blieb' ich hier!

Chor

Was ist die Ursach' aller solcher Plagen? Ach, meine Sünden haben dich geschlagen! Ich, ach Herr Jesu, habe dies verschuldet, was du erduldet!

26. Arie

Tenor

Ich will bei meinem Jesu wachen.

Chor

So schlafen unsre Sünden ein.

24. Resitatiivi

Evangelista

Sitten Jeesus tuli heidän kanssaan paikkaan nimeltä Getsemane ja sanoi opetuslapsille:

Jeesus

Istukaa tässä sillä aikaa, kun minä menen tuonne ja rukouilen.

Evangelista

Hän otti mukaansa Pietarin ja molemmat Sebedeuksen pojat. Murhe alkoi nyt ahdistaa häntä, ja hän joutui tuskan valtaan. Hän sanoi heille:

Jeesus

Sieluni on kuoleman tuskan vallassa, pysykää tässä ja valvokaa minun kanssani.

25. Resitatiivi

Tenori

Voi tuskaa! Tässä vapisee kiusattu sydän! Kuinka se vajoaa kuolemaan, kuinka hänen kasvonsa kalpenevat! Tuomari vie hänet oikeuteen. Ei siellä ole lohdutusta, ei auttajaa. Hän kärsii kaikki helvetin tuskat, hänen tulee maksaa muiden rikoksista. Ah, voisiko rakkauteni sinuun, Vapahtajani, lievittää kärsimystäsi tai auttaa sinua sitä kantamaan, miten mielelläni jäisinkään luoksesi!

Kuoro

Miksi saat, syytön, kantaa vaivoinasi syntini raskaat lyönnit ruumiissasi? Kärsiä saat nyt vihan kuohut ähden syntini tähden. (VK. 71:2, suom. Samppa Asunta ja Niilo Rauhala 1984)

26. Aaria

Tenori

Tahdon valvoa Jeesukseni luona.

Kuoro

Niin nukahtavat syntimme.

Tenor

Meinen Tod büßet seiner Seelen Not; sein Trauren machet mich voll Freuden.

Chor

So schlafen unsre Sünden ein. Drum muß uns sein verdienstlich Leiden recht bitter und doch süße sein. So schlafen unsre Sünden ein.

27. Rezitativ

Evangelist

Und ging hin ein wenig, fiel nieder auf sein Angesicht, und betete, und sprach:

Jesus

Mein Vater, ist's möglich, so gehe dieser Kelch von mir; doch nicht wie ich will, sondern wie du willst.

28. Rezitativ

Bass

Der Heiland fällt vor seinem Vater nieder, dadurch erhebt er mich und alle von unserm Falle hinauf zu Gottes Gnade wieder. Er ist bereit, den Kelch, des Todes Bitterkeit zu trinken, in welchen Sünden dieser Welt gegossen sind, und häßlich stinken, weil es dem lieben Gott gefällt.

29. Arie

Bass

Gerne will ich mich bequemen, Kreuz und Becher anzunehmen, trink ich doch dem Heiland nach. Denn sein Mund, der mit Milch und Honig fließet, hat den Grund und des Leidens herbe Schmach durch den ersten Trunk versüßet. Gerne will ich...

30. Rezitativ

Evangelist

Und er kam zu seinen Jüngern, und fand sie schlafend, und sprach zu ihnen:

Tenori

Kuolemasta hän lunastaa minut kärsimyksillään, hänen murheensa tähden saan osakseni riemun.

Kuoro

Siksi hänen ansiokkaat kärsimyksensä tuntuvat meistä paitsi katkerilta, myös suloisilta.

27. Resitatiivi

Evangelista

Hän meni vähän kauemmaksi, lankesi alas kasvoilleen, rukoili ja sanoi:

Jeesus

Isäni, jos on mahdollista, niin menköön tämä malja ohitseni. Mutta ei niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin sinä tahdot.

28. Resitatiivi

Basso

Vapahtaja lankeaa maahan Isän edessä; sen kautta hän nostaa minut ja kaikki meidät langenneet takaisin Jumalan armoon. Hän on valmis juomaan maljan, kuoleman katkeruuden, johon on valutettu tämän maailman synnit, haisevat synnit, koska se miellyttää rakasta Jumalaa.

29. Aaria

Basso

Mielelläni tahdon suostua ristiin ja tuskan maljaan, juon siitä niin kuin Vapahtajakin joi. Sillä hänen suunsa, josta vuotaa maitoa ja hunajaa, on makeuttanut pohjan ja kärsimyksen karvaan maun ensi siemauksellaan. Mielelläni...

30. Resitatiivi

Evangelista

Hän palasi opetuslasten luo ja löysi heidät nukkumasta, ja sanoi heille:

Jesus

Können ihr denn nicht eine Stunde mit mir wachen? Wachtet und betet, daß ihr nicht in Anfechtung fallet. Der Geist ist willig, aber das Fleisch ist schwach.

Evangelist

Zum andern Mal ging er hin, betete, und sprach:

Jesus

Mein Vater, ist's nicht möglich, daß dieser Kelch von mir gehe, ich trinke ihn denn; so geschehe dein Wille.

31. Choral

Was mein Gott will, das g'scheh' allzeit, sein Will' der ist der beste; zu helfen den'n er ist bereit, die an ihn glauben feste; er hilft aus Not, der fromme Gott, und züchtiget mit Maßen. Wer Gott vertraut, fest auf ihn baut, den will er nicht verlassen.

32. Rezitativ**Evangelist**

Und er kam und fand sie aber schlafend, und ihre Augen waren voll Schlaf's. Und er ließ sie, und ging abermals hin, und betete zum dritten Mal, und redete dieselbigen Worte. Da kam er zu seinen Jüngern, und sprach zu ihnen:

Jesus

Ach! wollt ihr nun schlafen und ruhen? Siehe, die Stunde ist hier, daß des Menschen Sohn in der Sünder Hände überantwortet wird. Stehet auf, lasset uns gehen; siehe, er ist da, der mich verrät.

Evangelist

Und als er noch redete, siehe, da kam Judas, der Zwölfen einer, und mit ihm eine große Schar, mit Schwertern und mit Stangen, von den Hohenpriestern und Ältesten des Volks. Und der Verrä-

Jeesus

Ettekö te edes hetken vertaa jaksa valvoa kanssani? Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen. Henki tosin on altis, mutta liha on heikko.

Evankelista

Hän meni toisen kerran vähän kauemmaksi, rukoili ja sanoi:

Jeesus

Isäni, jos ei ole mahdollista, että tämä malja menee ohitseni, niin juon sen; tapahtukoon sinun tahtosi.

31. Koraali

Mi tahtoa on Jumalan, on mulle parhain aina. Ei sallia voi uskovan Hän käydä turvaa vailla. Suo voimansa ja riemunsa, jos murhettakin antaa. Ken armoonsa on luottava, sen viimein turvaan kantaa. (suom. Hilikka Norkamo 1981)

32. Resitatiivi**Evankelista**

Palatessaan hän taas löysi opetuslapset nukkumasta, sillä uni oli alkanut painaa heidän silmiään. Hän jätti heidät siihen, meni taas kauemmaksi ja rukoili kolmannen kerran samoin sanoin. Sitten hän tuli opetuslasten luo ja sanoi heille:

Jeesus

Ah! Haluatteko yhä nukkua ja levätä? Katso, hetki on lähellä, jolloin Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin. Nouskaa, me lähdemme nyt; tuolla on hän, joka minut kavaltaa.

Evankelista

Hänen vielä puhuessaan tuli Juudas, yksi kahdestatoista, ja hänen kanssaan oli suuri joukko miehiä, jotka olivat aseistautuneet miekoilla ja seipäillä. Ylipapit ja kansanvanhimmat olivat

ter hatte ihnen ein Zeichen gegeben, und gesagt: "Welchen ich küssen werde, der ist's, den greifet." Und alsbald trat er zu Jesum, und sprach:

Judas

Gegrüßet sei'st du, Rabbi!

Evangelist

Und küssete ihn. Jesus aber sprach zu ihm:

Jesus

Mein Freund, warum bist du kommen?

Evangelist

Da traten sie hinzu, und legten die Hände an Jesum, und griffen ihn.

**33. Duett und Chor
Sopran, Alt und Chor**

So ist mein Jesus nun gefangen.

Chor

Laßt ihn, haltet, bindet nicht!

Sopran, Alt

Mond und Licht ist vor Schmerzen untergangen, weil mein Jesus ist gefangen.

Chor

Laßt ihn, haltet, bindet nicht!

Sopran, Alt

Sie führen ihn, er ist gebunden.

Chor

Sind Blitze, sind Donner in Wolken verschwunden? Eröffne den feurigen Abgrund, o Hölle, zertrümmre, verderbe, verschlinge, zerschelle mit plötzlicher Wut den falschen Verräter, das mörderische Blut.

heidät lähettäneet. Kavaltaja oli antanut merkin ja sanonut: "Jota minä suutelen, se on se mies, ottakaa hänet kiinni." Ja suoraan päätä hän meni Jeesuksen luo ja sanoi:

Juudas

Terve, Rabbi!

Evankelista

Ja suuteli häntä. Mutta Jeesus sanoi hänelle:

Jeesus

Ystäväni, miksi tulit tänne?

Evankelista

Silloin miehet astuivat lähemmäs, kävivät käsiksi Jeesukseen ja ottivat hänet kiinni.

**33. Duetto ja kuoro
Sopraano, altto ja kuoro**

Nyt on Jeesukseni siis vangittu.

Kuoro

Päästäkää hänet, älkää sitoko!

Sopraano, altto

Kuu ja valo ovat painuneet tuskan edessä, sillä minun Jeesukseni on vangittu.

Kuoro

Päästäkää hänet, älkää sitoko!

Sopraano, altto

He vievät häntä, hänet on sidottu.

Kuoro

Ovatko salamat ja ukkonen kadonneet pilviin? Avaa tulinen nielusi, helvetti, hajota, tuhoa, nielaise, murskaa hurjalla raivolla petollinen kavaltaja, murhaava veri!

34. Rezitativ

Evangelist

Und siehe, einer aus denen, die mit Jesu waren, reckete die Hand aus, und schlug des Hohenpriesters Knecht, und hieb ihm ein Ohr ab. Da sprach Jesus zu ihm:

Jesus

Stecke dein Schwert an seinen Ort; denn wer das Schwert nimmt, der soll durchs Schwert umkommen. Oder meinst du, daß ich nicht könnte meinen Vater bitten, daß er mir zuschicke mehr denn zwölf Legion Engel? Wie würde aber die Schrift erfüllet? Es muß also gehen.

Evangelist

Zu der Stund' sprach Jesus zu den Scharen:

Jesus

Ihr seid ausgegangen, als zu einem Mörder, mit Schwertern und mit Stangen, mich zu fahen; bin ich doch täglich bei euch gesessen, und habe gelehret im Tempel, und ihr habt mich nicht gegriffen. Aber das ist alles geschehen, daß erfüllet würden die Schriften der Propheten.

Evangelist

Da verließen ihn alle Jünger, und flohen.

35. Choral

O Mensch, beweine dein' Sünde groß; darum Christus sein's Vaters Schoß äußert, und kam auf Erden. Von einer Jungfrau rein und zart für uns er hie geboren ward, er wollt' der Mittler werden. Den'n Toten er das Leben gab, und legt' dabei all' Krankheit ab, bis sich die Zeit herdrange, daß er für uns geopfert würd', trüg' unsrer Sünden schwere Bürd' wohl an dem Kreuze lange.

34. Resitatiivi

Evankelista

Ja katso, yksi niistä, jotka olivat Jeesuksen kanssa, veti esiin miekkansa, löi sillä ylimmäisen papin palvelijaa ja sivalsi hänen korvansa irti. Silloin Jeesus sanoi hänelle:

Jeesus

Pane miekkasi tuppeen, sillä joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu. Vai luuletko, että en voisi pyytää Isältäni, että hän lähettää minulle enemmän kuin kaksitoista legioonaa enkeleitä? Mutta kuinka kirjoitukset kävisivät silloin toteen? Näin täytyy tapahtua.

Evankelista

Silloin Jeesus sanoi miesjoukolle:

Jeesus

Te olette lähteneet kuin murhaajan kimppuun. Miekat ja seipäät käsissä te tulette minua vangitsemaan. Ja kuitenkin olen päivittäin istunut joukossanne, olen opettanut temppelissä, ja te ette ole ottaneet minua kiinni. Mutta kaikki tämä on tapahtunut, jotta profeettojen kirjoitukset kävisivät toteen.

Evankelista

Silloin opetuslapset jättivät hänet ja pakenivat.

35. Koraali

Nyt itke, murru, ihminen, kun päällä Herran Kristuksen on syntiesi taakka. Hän luopui Isän kodista ja ristintiellään palveli hän tahtoi loppuun saakka. Hän kuolleille toi elämän, pois sairaa tuskat otti hän, anteeksi synnit antoi. Ja viimein ristinuhrina hän taivaan Isän tahdosta tuomion raskaan kantoi. (suom. Niilo Rauhalta 1984)

ZWEITER TEIL

36. Arie und Chor Alt

Ach, nun ist mein Jesus hin! Ist es möglich, kann ich schauen? Ach! mein Lamm in Tigerklauen! Ach! wo ist mein Jesus hin? Ach! was soll ich der Seele sagen, wenn sie mich wird ängstlich fragen: Ach! wo ist mein Jesus hin?

Chor

Wo ist denn dein Freund hingegangen, o du Schönste unter den Weibern? Wo hat sich dein Freund hingewandt? So wollen wir mit dir ihn suchen.

37. Rezitativ Evangelist

Die aber Jesum gegriffen hatten, führeten ihn zu dem Hohenpriester Caiphas, dahin die Schriftgelehrten und Ältesten sich versammelt hatten. Petrus aber folgete ihm nach von ferne, bis in den Palast des Hohenpriesters; und ging hinein, und setzte sich bei den Knechten, auf daß er sähe, wo es hinaus wollte. Die Hohenpriester aber und Ältesten, und der ganze Rat, suchten falsches Zeugnis wider Jesum, auf daß sie ihn töteten; und funden keines.

38. Choral

Mir hat die Welt trüglich gericht't, mit Lügen und mit falschem G'dicht, viel Netz und heimlich Stricken. Herr, nimm mein wahr in dieser G'fahr, b'hüt mich vor falschen Tücken.

39. Rezitativ Evangelist

Und wiewohl viel falsche Zeugen herzutraten, funden sie doch keins. Zulezt traten herzu zween falsche Zeugen, und sprachen:

Falsche Zeugen

Er hat gesagt: "Ich kann den

TOINEN OSA

36. Aaria ja kuoro Altto

Voi, nyt on Jeesuksen mennyt! Onko mahdollista, saanko nähdä? Voi! Karitsani tiikerin kynsissä! Voi, minne minun Jeesukseni on mennyt? Voi, mitä sanon sielulleni, kun se tuskaisena kysyy: minne Jeesukseni on mennyt?

Kuoro

Minne sinun ystäväsi on mennyt, sinä naisista ihanin? Minne sinun ystäväsi on joutunut? No me etsimme häntä sinun kanssasi.

37. Resitatiivi Evankelista

Kun he olivat vanginneet Jeesuksen, he veivät hänet ylipappi Kaifaksen luo, minne kirjanoppineet ja vanhimmat olivat kokoon-tuneet. Pietari seurasi häntä jonkun matkan päässä ylipapin palatsille asti ja meni sisään ja istui palvelusväen joukkoon nähdäkseen, kuinka kaikki päättyisi. Ylipapit, vanhimmat ja koko neuvosto etsivät väärää todistusta, jonka perusteella saisivat Jeesuksen surmatuksi, mutta eivät löytäneet.

38. Koraali

Loi valheverkon maailma, sen juoni paha, kavala mun tahtoo harhaan viedä. Oi Herrani, suo apusi ja ohjaa kaitaa tietä. (suom. Hilikka Norkamo 1981)

39. Resitatiivi Evankelista

Ja vaikka monta väärää todistajaa esiintyi, riittävää todistusta ei löytynyt. Viimein astui esiin kaksi todistajaa, jotka sanoivat:

Väärät todistajat

Hän on sanonut: "Minä voin

Tempel Gottes abbrechen und in dreien Tagen denselben bauen.”

Evangelist

Und der Hohepriester stund auf, und sprach zu ihm:

Hohepriester

Antwortest du nichts zu dem, das diese wider dich zeugen?

Evangelist

Aber Jesus schwieg stille.

40. Rezitativ

Tenor

Mein Jesus schweigt zu falschen Lügen stille, um uns damit zu zeigen, daß sein Erbarmens voller Wille vor uns zum Leiden sei geneigt, und daß wir in dergleichen Pein ihm sollen ähnlich sein und in Verfolgung stille schweigen.

41. Arie

Tenor

Geduld, Geduld, wenn mich falsche Zungen stechen. Leid' ich wider meine Schuld Schimpf und Spott, ei! so mag der liebe Gott meines Herzens Unschuld rächen. Geduld, Geduld, wenn mich falsche Zungen stechen, Geduld, Geduld, Geduld!

42. Rezitativ

Evangelist

Und der Hohepriester antwortete, und sprach zu ihm:

Hohepriester

Ich beschwöre dich bei dem lebendigen Gott, daß du uns sagest, ob du seiest Christus, der Sohn Gottes.

Evangelist

Jesus sprach zu ihm:

Jesus

Du sagest's. Doch sage ich euch: Von nun an wird's geschehen, daß ihr sehen werdet des Menschen Sohn sitzen zur Rechten der Kraft, und kommen in den Wolken des Himmels.

hajottaa Jumalan temppelin ja rakentaa sen uudelleen kolmessa päivässä.”

Evankelista

Silloin ylipappi nousi ja sanoi Jeesukselle:

Ylipappi

Etkö vastaa mitään siihen, mitä nämä todistavat sinua vastaan?

Evankelista

Mutta Jeesus pysyi vaiti.

40. Resitatiivi

Tenori

Jeesukseni vaikenee kuullessaan vääristeleviä valheita näyttääkseen näin meille, että hänen armelias tahtonsa on taipuvainen kärsimään puolestamme ja että meidän tulisi sellaisessa piinassa olla hänen kaltaisinaan ja vainon alla hiljaa vaieta.

41. Aaria

Tenori

Kärsivällisyyttä, kun petolliset kielet pistävät minua. Jos kärsin syyttömästi pilkkaa ja kirousta, kostakoon rakas Jumala sydämeni viattomuuden puolesta.

42. Resitatiivi

Evankelista

Sillon ylipappi sanoi hänelle:

Ylipappi

Minä vannotan sinua elävän Jumalan kautta, että sanot meille, oletko Kristus, Jumalan Poika?

Evankelista

Jeesus vastasi:

Jeesus

Sinäpä sen sanoit. Mutta minä sanon teille: Vastedes te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien päällä.

Evangelist

Da zerriß der Hohepriester seine Kleider, und sprach:

Hohepriester

Er hat Gott gelästert; was dürfen wir weiter Zeugnis? Siehe, jetzt habt ihr seine Gotteslästerung gehört. Was dünket euch?

Evangelist

Sie antworteten, und sprachen:

Chor

Er ist des Todes schuldig!

43. Rezitativ

Evangelist

Da speieten sie aus in sein Angesicht, und schlugen ihn mit Fäusten. Etliche aber schlugen ihn ins Angesicht, und sprachen:

Chor

Weissage uns, Christe, wer ist's, der dich schlug?

44. Choral

Wer hat dich so geschlagen, mein Heil, und dich mit Plagen so übel zugericht? Du bist ja nicht ein Sünder, wie wir und unsre Kinder; von Missetaten weißt du nicht.

45. Rezitativ

Evangelist

Petrus aber saß draußen im Palast; und es trat zu ihm eine Magd, und sprach:

Erste Magd

Und du warest auch mit dem Jesu aus Galiläa.

Evangelist

Er leugnete aber vor ihnen allen, und sprach:

Petrus

Ich weiß nicht, was du sagest.

Evangelist

Als er aber zur Tür hinausging, sahe ihn eine andere, und sprach zu denen, die da waren:

Evankelista

Silloin ylipappi repäisi vaattensa ja sanoi:

Ylipappi

Hän on herjannut Jumalaa, mihin enää tarvitaan lisää todisteita? Te olette kuulleet hänen herjaavan Jumalaa. Mitä mieltä olette?

Evankelista

He vastasivat:

Kuoro

Hän on syyppää kuolemaan!

43. Resitatiivi

Evankelista

He sylkivät Jeesusta kasvoihin ja löivät häntä nyrkillä. Muutamat läimäyttivät häntä poskelle ja ilkkuivat:

Kuoro

Profetoi meille, Kristus, ja sano, kuka sinua löi?

44. Koraali

Ken noin on pahoin lyönyt, ken sun on kipuun vienyt ja tuskan antanut? Sua eihän synty paina, kuin ihmislasta aina, et syytä koskaan kantanut. (suom. Hilikka Norkamo 1981)

45. Resitatiivi

Evankelista

Pietari istui palatsin ulkopuolella. Hänen luokseen tuli palvelustyttö ja sanoi:

Ensimmäinen palvelustyttö

Sinäkin olit tuon galilealaisen Jeesuksen kanssa.

Evankelista

Mutta hän kielsi sen kaikkien kuullen ja sanoi:

Pietari

En tiedä, mistä puhut.

Evankelista

Kun hän meni ovesta ulos, toinen tyttö näki hänet ja sanoi niille, jotka siinä olivat:

Zweite Magd

Dieser war auch mit dem Jesu von Nazareth.

Evangelist

Und er leugnete abermal und schwur dazu:

Petrus

Ich kenne des Menschen nicht.

Evangelist

Und über eine kleine Weile traten hinzu, die da standen, und sprachen zu Petro:

46. Chor und Rezitativ Chor

Wahrlich, du bist auch einer von denen; denn deine Sprache verrät dich.

Evangelist

Da hub er an sich zu verfluchen und zu schwören:

Petrus

Ich kenne des Menschen nicht.

Evangelist

Und alsbald krähete der Hahn. Da dachte Petrus an die Worte Jesu, da er zu ihm sagte: "Ehe der Hahn krähen wird, wirst du mich dreimal verleugnen." Und ging heraus, und weinete bitterlich.

47. Arie**Alt**

Erbarme dich, mein Gott, um meiner Zähnen willen; schau hier, Herz und Auge weint vor dir bitterlich. Erbarme dich...

48. Choral

Bin ich gleich von dir gewichen, stell' ich mich doch wieder ein; hat uns doch dein Sohn verglichen durch sein' Angst und Todespein. Ich verleugne nicht die Schuld, aber deine Gnad' und Huld ist viel größer als die Sünde, die ich stets in mir befinde.

Toinen palvelustyttö

Tämäkin oli Jeesus Nasaretilaisen seurassa

Evankelista

Taas hän kielsi valalla vannaon ja vakuutti

Pietari

En tunne sitä miestä

Evankelista

Hetken kuluttua tuli hänen luokseen muita, jotka siinä seisoskelivat, ja he sanoivat Pietarille:

46. Kuoro ja resitatiivi Kuoro

Totisesti, sinä olet yksi heistä, senhän kuulee jo puheestasi.

Evankelista

Silloin Pietari alkoi kirotta ja vannaon:

Pietari

Minä en tunne sitä ihmistä!

Evankelista

Ja samassa lauloi kukko. Pietari muisti, mitä Jeesus oli hänelle sanonut: "Ennen kuin kukko laulaa, sinä kolmesti kiellät minut." Hän meni ulos ja itki katkerasti.

47. Aaria**Alto**

Armahda minua, armahda minua, Jumalani, kyyneleitteni tähden. Katso tänne, katso tänne, sydän ja silmät itkevät edessäsi, itkevät katkerasti.

48. Koraali

Teiltäs lienen jäänyt kauas, mutta luokses kaipajan. Lunastanut Poika armas on myös kaikkein kurjimman. Syytänä en kiellä lain, armoos suureen luotan vain. Suunnatonhan on sen valta, auta lastas synnin alta. (suom. Hilikka Norkamo 1981)

49. Evangelist, Judas, Chor Evangelist

Des Morgens aber hielten alle Hohenpriester und die Ältesten des Volks einen Rat über Jesum, daß sie ihn töteten. Und banden ihn, führeten ihn hin und überantworteten ihn dem Landpfleger Pontio Pilato.

Da das sahe Judas, der ihn verraten hatte, daß er verdammt war zum Tode, gereuete es ihn, und brachte herwieder die dreißig Silberlinge den Hohenpriestern und Ältesten und sprach:

Judas

Ich habe übel getan, daß ich unschuldig Blut verraten habe.

Evangelist

Sie sprachen:

Chor

Was gehet uns das an? Da siehe du zu!

50. Rezitativ Evangelist

Und er warf die Silberlinge in den Tempel, hub sich davon, ging hin, und erhängete sich selbst. Aber die Hohenpriester nahmen die Silberlinge, und sprachen:

Hohenpriester

Es taugt nicht, daß wir sie in den Gotteskasten legen, denn es ist Blutgeld.

51. Arie**Bass**

Gebt mir meinen Jesum wieder! Seht, das Geld, den Mörderlohn, wirft euch der verlorne Sohn zu den Füßen nieder. Gebt mir meinen Jesum wieder!

52. Rezitativ Evangelist

Sie hielten aber einen Rad, und kauften einen Töpfers-Acker darum, zum Begräbnis

49. Evankelista, Juudas, Kuoro**Evankelista**

Varhain aamulla kaikki ylipapit ja kansan vanhimmat neuvottelivat Jeesuksen surmaamisesta. Ja he sitoivat hänet ja veivät hänet pois ja luovuttivat hänet maaherra Pontius Pilatukselle.

Kun Juudas, Jeesuksen kavaltaja, näki, että Jeesus oli tuomittu kuolemaan, hän katui tekoaan. Hän antoi kolmekymmentä hopearahaa takaisin ylipapeille ja vanhimmille ja sanoi:

Juudas

Olen tehnyt väärin, kun olen kavaltanut viattoman veren.

Evankelista

Mutta he vastasivat:

Kuoro

Mitä se meitä liikuttaa? Omapa on asiasi.

50. Resitatiivi Evankelista

Ja Juudas paiskasi hopearahat temppeliin, nousi ylös, meni pois ja hirttäytyi. Mutta ylipapit ottivat rahat ja sanoivat:

Ylipapit

Ei ole sopivaa, että ne pannaan temppelirahastoon, sillä ne ovat verirahoja.

51. Aaria**Basso**

Antakaa Jeesukseni minulle takaisin! Katsokaa: rahanne, murhaajan palkan, heittää tuhlaajapoika alas jalkoihinne!

52. Resitatiivi Evankelista

He neuvottelivat ja ostivat rahoilla savenvalajan pellon muukalaisten

der Pilger. Daher ist derselbige Acker genennet der Blutacker, bis auf den heutigen Tag. Da ist erfüllet, das gesagt ist durch den Propheten Jeremias, da er spricht: "Sie haben genommen dreißig Silberlinge, damit bezahlet ward der Verkaufte, welchen sie kauften von den Kindern Israel; und haben sie gegeben um einen Töpfers-Acker, als mir der Herr befohlen hat." Jesus aber stand vor dem Landpfleger; und der Landpfleger fragte ihn, und sprach:

Pilatus
Bist du der Juden König?

Evangelist
Jesus aber sprach zu ihm:

Jesus
Du sagest's.

Evangelist
Und da er verklagt ward von den Hohenpriestern und Ältesten, antwortete er nichts. Da sprach Pilatus zu ihm:

Pilatus
Hörest du nicht, wie hart sie dich verklagen?

Evangelist
Und er antwortete ihm nicht auf ein Wort, also, daß sich auch der Landpfleger sehr wunderte.

53. Choral
Befiehl du deine Wege und was dein Herz kränkt der allertreusten Pflege des, der den Himmel lenkt; der Wolken, Luft und Winden gibt Wege, Lauf und Bahn, der wird auch Wege finden, da dein Fuß gehen kann.

hautausmaaksi. Vielä tänäkin päivänä sitä peltoa kutsutaan Veripelloksi. Näin kävi toteen se, minkä profeetta Jeremia on sanonut: "He ottivat ne kolmekymmentä hopearahaa, hinnan, jonka arvoiseksi he tämän miehen israelilaisten puolesta olivat arvioineet. Ja he ostivat niillä savenalajan pellon, niin kuin Herra oli minua käskenyt."

Mutta Jeesus seisoi nyt maaherran edessä, ja maaherra kysyi:

Pilatus
Oletko sinä juutalaisten kuningas?

Evangelista
Jeesus vastasi:

Jeesus
Sinäpä sen sanot.

Evangelista
Ja kun ylipapit ja vanhimmat olivat syyttäneet häntä, hän ei vastannut mitään. Niin Pilatus sanoi hänelle:

Pilatus
Etkö kuule, kuinka kovin he sinua syyttävät?

Evangelista
Mutta Jeesus ei vastannut hänelle sanallakaan, mikä ihmetytti maaherraa suuresti.

53. Koraali
Herralta tiesi anna, hän taivaat johdattaa, ja hänen viittaustaan maailmat noudattaa. Hän meren kuohut tyyntää ja myrskyt raivoisat. Kun hänen tietään kuljet, turvassa vaellat. (VK. 379:1, suom Siionin kannel 1892 ja virsikirjakomitea 1937)

54. Rezitativ und Chor Evangelist
Auf das Fest aber hatte der Landpfleger Gewohnheit, dem Volk einen Gefangenen loszugeben, welchen sie wollten. Er hatte aber zu der Zeit einen Gefangenen, einen sonderlichen vor andern, der hieß Barrabas. Und da sie versamlet waren, sprach Pilatus zu ihnen:

Pilatus
Welchen wollet ihr, daß ich euch losgebe? Barrabam oder Jesum, von dem gesaget wird, er sei Christus.

Evangelist
Denn er wußte wohl, daß sie ihn aus Neid überantwortet hatten. Und da er auf dem Richtstuhl saß, schickete sein Weib zu ihm und ließ ihm sagen:

Die Weib der Pilatus
Habe du nichts zu schaffen mit diesem Gerechten; ich habe heute viel erlitten im Traum von seinetwegen.

Evangelist
Aber die Hohenpriester und die Ältesten überredeten das Volk, daß sie um Barrabam bitten sollten, und Jesum umbrächten. Da antwortete nun der Landpfleger, und sprach zu ihnen:

Pilatus
Welchen wollt ihr unter diesen zweien, den ich euch soll los geben?

Evangelist
Sie sprachen:

Chor
Barrabam!

Evangelist
Pilatus sprach zu ihnen:

Pilatus
Was soll ich denn machen mit Jesu von dem gesaget wird, er sei Christus?

54. Resitatiivi ja kuoro Evankelista
Juhlan aikaan maaherralla oli tapana vapauttaa kansalle yksi vanki, jonka he halusivat. Hänellä oli tähän aikaan eräs muita kuuluisampi vanki nimeltään Barabbas. Ja kun kansa oli kokoontunut, Pilatus sanoi:

Pilatus
Kumman haluatte, että vapautan, Barabbaksen vai Jeesuksen, josta sanotaan, että hän olisi Kristus?

Evankelista
Hän näet tiesi, että he olivat jättäneet hänet hänen käsiinsä pelkästä kateudesta. Kun Pilatus istui tuomarintuimellaan, hän sai vaimoltaan sanan:

Pilatuksen vaimo
Älä tee mitään sille pyhälle miehelle. Olen tänään paljon kärsinyt unessa hänen tähtensä!

Evankelista
Mutta ylipapit ja vanhimmat yllyttivät kansan pyytämään Barabbakselle armahdusta ja Jeesukselle kuolemantuomiota. Niin maaherra kysyi nyt:

Pilatus
Kumman näistä kahdesta päästän teille vapaaksi?

Evankelista
He huusivat:

Kuoro
Barabbaksen!

Evankelista
Pilatus kysyi:

Pilatus
Mitä sitten pitää tehdä Jeesukselle, josta sanotaan, että hän olisi Kristus?

Evangelist

Sie sprachen alle:

Chor

Laß ihn kreuzigen!

55. Choral

Wie wunderbarlich ist doch diese Strafe! der gute Hirte leidet für die Schafe; die Schuld bezahlt der Herre, der Gerechte, für seine Knechte!

56. Rezitativ**Evangelist**

Der Landpfleger sagte:

Pilatus

Was hat er denn Übels getan?

57. Rezitativ**Sopran**

Er hat uns Allen wohlgetan. Den Blinden gab er das Gesicht, die Lahmen macht er gehend; er sagt' uns seines Vaters Wort, er trieb die Teufel fort; Betrübte hat er aufgerichtet; er nahm die Sünder auf und an; sonst hat mein Jesus nichts getan.

58. Aria**Sopran**

Aus Liebe will mein Heiland sterben, von einer Sünde weiß er nichts, daß das ewige Verderben und die Strafe des Gerichts nicht auf meiner Seele bliebe. Aus Liebe...

59. Rezitativ**Evangelist**

Sie schriehen aber noch mehr, und sprachen:

Chor

Laß ihn kreuzigen.

Evangelist

Da aber Pilatus sahe, daß er nichts schaffete, sondern daß ein viel größer Getümmel ward, nahm er Wasser, und wusch die Hände vor dem Volk, und sprach:

Evangelista

Kaikki vastasivat:

Kuoro

Ristiinnaulittakoon!

55. Koraali

On tässä ihme ihasteltavana: on hyvä Paimen uhrikaritsana. Vanhurskas Herra orjan velat maksaa, armahtaa jaksaa. (VK. 71:4, suom. Samppa Asunta ja Niilo Rauhala 1984)

56. Resitatiivi**Evangelista**

Maaherra kysyi:

Pilatus

Mitä pahaa hän sitten on tehnyt?

57. Resitatiivi**Sopraano**

Hän on tehnyt hyvää meille kaikille. Sokeille hän antoi näön, rammatt hän sai taas liikkumaan; hän puhui meille Isänsä sanaa, hän karkotti paholaiset pois; murheellisia hän on lohduttanut; syntiset hän otti kantaakseen; mitään muuta Jeesukseni ei ole tehnyt.

58. Aaria**Sopraano**

Rakkaudesta Vapahtajani tahtoo kuolla, yhdestäkään synnistä hän ei tiedä mitään; hän kuolee, ettei ikuinen tuho ja tuomion rangaistus jäisi sieluni osaksi. Rakkaudesta...

59. Resitatiivi**Evangelista**

Mutta he vain huusivat entistä kovemmin:

Kuoro

Ristiinnaulittakoon!

Evangelista

Kun Pilatus näki, ettei mitään ollut tehtävissä, vaan meteli edelleen yltyi, hän otti vettä, pesi kätensä kansan nähden ja sanoi:

Pilatus

Ich bin unschuldig an dem Blut dieses Gerechten: sehet ihr zu.

Evangelist

Da antwortete das ganze Volk, und sprach:

Chor

Sein Blut komme über uns und unsre Kinder.

Evangelist

Da gab er ihnen Barrabam los; aber Jesum ließ er geißeln, und überantwortete ihn, daß er gekreuziget würde.

60. Rezitativ**Alt**

Erbarm es Gott! Hier steht der Heiland angebunden. O Geißelung, o Schläg', o Wunden! Ihr Henker, haltet ein! Erweichet euch der Seelen Schmerz, der Anblick solches Jammers nicht? Ach ja, ihr habt ein Herz, das muß der Martersäule gleich und noch viel härter sein. Erbarmt euch, haltet ein!

61. Aria**Alt**

Können Tränen meiner Wangen nichts erlangen, o, so nehmt mein Herz hinein! Aber laßt es bei den Fluten, wenn die Wunden milde bluten, auch die Opferschale sein.

62. Rezitativ**Evangelist**

Da nahmen die Kriegsknechte des Landpflegers Jesum zu sich in das Richthaus, und sammelten über ihn die ganze Schar; och zogen ihn aus, und legeten ihm einen Purpurmantel an; und flochten eine Dornenkrone, und setzten sie auf sein Haupt, und ein Rohr in seine rechte Hand, und beugeten die Knie vor ihm, und spotteten ihn, und sprachen:

Pilatus

Minä olen syytön tämän vanhurskaan miehen vereen, katsokaa itse eteenne.

Evangelista

Kaikki huusivat yhteen ääneen:

Kuoro

Tulkoon hänen verensä meidän ja meidän lastemme päälle.

Evangelista

Silloin Pilatus vapautti heille Barabbaksen, mutta Jeesuksen hän ruoskitti ja luovutti ristiinnaulittavaksi.

60. Resitatiivi**Altto**

Jumala armahtakoon! Tässä seisoo Vapahtaja sidottuna. Ruoskintaa, lyöntejä, haavoja! Te pyövelit, lopettakaa! Eikö teitä hellyttä tämän sielunhätä, tämän kurjuuden näkeminen? Ah, teidän sydämenne on takuulla kova kuin kidutuspaalu, tai vieläkin kovempi. Armahtakaa, lopettakaa!

61. Aaria**Altto**

Jolleivät kyöneleet poskillani saa mitään aikaan, niin ottakaa sydämeni. Mutta antakaa sen, kun haavat tihkuvat verta, tulvia uhrimaljaan yhtä lailla.

62. Resitatiivi**Evangelista**

Maaherran sotilaat veivät Jeesuksen sisälle palatsiin ja keräsivät koko joukon hänen ympärilleen, riisuivat hänet, pukivat hänet purppuraviittaaan, punoivat orjantappuroista kruunun hänen päähänsä ja panivat ruokokepin hänen oikeaan käteensä. He polvistuivat hänen eteensä ja pilkkasivat:

Chor

Gegrüßet seist du,
Judenkönig!

Evangelist

Und speieten ihn an, und
nahmen das Rohr, und
schlugen damit sein Haupt.

63. Choral

O Haupt voll Blut und Wunden,
voll Schmerz und
voller Hohn! O Haupt, zu
Spott ge-bunden mit einer
Dornenkron! O Haupt, sonst
schön gezieret mit höchster
Ehr' und Zier, jetzt aber
hoch schimpfieret: gegrüßet
seist du mir!

Du edles Angesichte,
vor dem sonst schrickt
und scheut das große
Weltgerichte, wie bist du so
bespeit! Wie bist
du so erleichet, wer hat
dein Augenlicht, dem sonst
kein Licht nicht gleichet, so
schändlich zugericht't?

64. Rezitativ

Evangelist

Und da sie ihn verspottet
hatten, zogen sie ihm den
Mantel aus, und zogen
ihm seine Kleider an, und
führten ihn hin, daß sie ihn
kreuzigten. Und indem sie
hinaus gingen, fanden sie
einen Menschen von Kyrene,
mit Namen Simon;
den zwangen sie, daß er ihm
sein Kreuz trug.

65. Rezitativ

Bass

Ja! freilich will in uns das
Fleisch und Blut zum Kreuz
gezwungen sein;
je mehr es unsrer Seele gut,
je herber geht es ein.

66. Aria

Bass

Komm, süßes Kreuz, so will
ich sagen, mein Jesu, gib es
immer her!
Wird mir mein Leiden einst
zu schwer, so hilf du mir es
selber tragen.
Komm, süßes Kreuz...

Kuoro

Ole tervehditty, juutalaisten
kuningas!

Evankelista

Ja sylkivät hänen päälleen,
ottivat häneltä kepin ja
löivät sillä häntä päähän.

63. Koraali

Oi rakkain Jeesukseni,
piinattu, verinen, jo särkyy
sydämeni, kun tuskaas
muistelen. Sua taivaan
kunnialla ylhäällä palveltiin,
nyt orjantappuralla
pää pyhä kruunattiin.
(VK. 63:1, suom. Julius Krohn
1880)

Kuin voikin kasvot olla,
nuo, jotka peljätyt on
viime tuomiolla, näin
syvään häväistyt! Jo käy ne
kalpeaksi, ja valon silmien,
mi nähtiin kirkkaimmaksi,
ken sammumaan sai, ken?
(suom. Hilikka Norkamo 1981)

64. Resitatiivi

Evankelista

Aikansa pilkattuaan he
riisuiivat häneltä viitan,
pukivat hänet hänen
omiin vaatteisiinsa ja
lähtivät viemään häntä
ristiinnaulittavaksi.

Matkalla he kohtasivat
Simon-nimisen kyreneläisen
miehen ja pakottivat hänet
kantamaan Jeesuksen ristiä.

65. Resitatiivi

Basso

Niin! Liha ja veri meissä
on pakotettu kulkemaan
kohti ristiä; mitä parempaa
se on sielullemme, sitä
katkerammalta se tuntuu.

66. Aaria

Basso

Tule, suloinen risti,
niin tahdon sanoa;
Jeesus, anna se aina
minulle!
Ja jos piinani joskus käy
liian raskaaksi, auta minua
kantamaan se itse.

67. Rezitativ

Evangelist

Und da sie an die Stätte
kamen mit Namen Golgatha,
das ist verdeutschet
,Schädelstätt', gaben sie ihm
Essig zu trinken mit Gallen
vermischet; und
da er's schmeckete, wollte
er's nicht trinken.
Da sie ihn aber gekreuziget
hatten, teilten sie seine
Kleider, und wurfen das Los
darum; auf daß erfüllet
würde, das gesagt ist durch
den Propheten: "Sie haben
meine Kleider unter sich
geteilet, und über mein Ge-
wand haben sie
das Los geworfen." Und sie
saßen allda, und hüteten
sein. Und oben zu seinem
Haupte hefteten sie die
Ursach' seines Todes
beschrieben, nämlich: "Dies
ist Jesus, der Juden König."
Und da wurden zween
Mörder mit ihm gekreuziget,
einer zur Rechten, und
einer zur Linken. Die aber
vorübergingen, lästerten ihn,
und schüttelten ihre Köpfe,
und sprachen:

Chor

Der du den Tempel Gottes
zerbrichst, und bauest ihn in
dreien Tagen, hilf dir selber.
Bist du Gottes Sohn, so steig
herab vom Kreuz!

Evangelist

Desgleichen auch
die Hohenpriester
spotteten sein, samt den
Schriftgelehrten und
Ältesten, und sprachen:

Chor

Andern hat er geholfen,
und kann sich selber nicht
helfen. Ist er der König
Isra els, so steige er nun
vom Kreuz, so wollen wir
ihm glauben. Er hat Gott
vertrauet, der erlöse ihn
nun, lüset's ihn; denn er
hat gesagt: "Ich bin Gottes
Sohn."

67. Resitatiivi

Evankelista

Kun he tulivat paikkaan, jota
kutsutaan Golgataksi
– se on suomeksi
Pääkallonpaikka –
he tarjosivat Jeesukselle
juotavaksi viiniä, johon
oli sekoitettu sappea.
Hän maistoi sitä, mutta
ei halunnut juoda. Kun
he olivat ristiinnaulinneet
hänet, he jakoivat hänen
vaatteensa heittämällä
niistä arpaa. Näin kävi
toteen, mitä sanotaan
profeetan kautta:
"He jakavat vaatteeni
keskenään ja heittävät
puvustani arpaa."
Sotamiehet istuivat var-
tioimassa häntä. Ja hänen
päänsä yläpuolelle he
kiinnittivät kirjoituksen, josta
kävi ilmi hänen tuomionsa
syy, nimittäin:
"Tämä on Jeesus,
juutalaisten kuningas."
Yhdessä hänen kanssaan
ristiinnaulittiin kaksi
ryöväriä, toinen oikealle,
toinen vasemmalle puolelle.
Ohikulkijat pilkkasivat häntä,
nyökyttivät päätään ja
sanoivat:

Kuoro

Sinä, joka pystyt
hajottamaan temppelin
ja rakentamaan sen
uudelleen kolmessa
päivässä, auta nyt itseäsi.
Jos olet Jumalan Poika, niin
astu alas ristiltä.

Evankelista

Ylipapit yhtyivät hekin
pilkkaan kirjanoppineiden
ja vanhimpien kanssa. He
sanoivat:

Kuoro

Muita hän kyllä on auttanut,
itseään ei pysty auttamaan.
Onhan hän Israelin kuningas;
astukoon siis ristiltä, niin
me uskomme häneen. Hän
on pannut luottamuksensa
Jumalaan, pelastakoon siis
Jumala hänet, jos tahtoo!
Onhan hän sanonut: "Olen
Jumalan Poika!"

68. Rezitativ

Evangelist

Desgleichen schmäheten ihn auch die Mörder, die mit ihm gekreuziget wurden.

69. Rezitativ

Alt

Ach Golgatha, unsel'ges Golgatha! Der Herr der Herrlichkeit muß schimpflich hier verderben, der Segen und das Heil der Welt wird als ein Fluch ans Kreuz gestellt. Der Schöpfer Himmels und der Erden soll Erd und Luft entzogen werden; die Unschuld muß hier schuldig sterben: Das gehet meiner Seele nah; ach Golgatha, unsel'ges Golgatha!

70. Arie

Alt

Sehet, Jesus hat die Hand, uns zu fassen ausgespannt, kommt! In Jesu Armen sucht Erlösung, nehmt Erbarmen, sucht! In Jesu Armen. Lebet, sterbet, ruhet hier, ihr verlaßnen Kuchlein ihr, bleibet! In Jesu Armen.

Chor

Wohin? Wo? Wo?

71. Rezitativ

Evangelist

Und von der sechsten Stunde an ward eine Finsternis über das ganze Land, bis zu der neunten Stunde. Und um die neunte Stunde schrie Jesus laut, und sprach:

Jesus

Eli, Eli, lama asabthani!

Evangelist

Das ist: "Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich verlassen!" Etliche aber, die da stunden, da sie das höreten, sprachen sie:

Chor

Der rufet dem Elias.

Evangelist

Und bald lief Einer

68. Resitatiivi

Evankelista

Samalla tavalla häntä pilkka-sivat ryöväritkin, jotka oli ristiinnaulittu hänen kanssaan.

69. Resitatiivi

Altto

Voi Golgata, onneton Golgata! Kirkkauden Herran täytyy täällä pilkattuna menehtyä. Siunaus ja maailman vapahdus ripustetaan kirottuna ristille. Taivaan ja maan Luoja erotetaan maasta ja ilmasta; syyttömän täytyy kuolla syyllisenä, se koskettaa syvästi sielua. Voi Golgata, onneton Golgata!

70. Aaria

Altto

Katsokaa, Jeesus on levittänyt kätensä sulkeakseen meidät syliinsä. Tulkaa! – Minne? – Jeesuksen käsivarsille, etsikää pelastusta, ottakaa armahdus, etsikää! – Mistä? – Jeesuksen käsivarsilta! Eläkää, kuolkaa, levätkää siinä, te hyljätyt kananpoikaset, viipykää – Missä? – Jeesuksen käsivarsilla.

71. Resitatiivi

Evankelista

Kuudennella hetkellä tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti aina yhdeksänteen hetkeen. Ja yhdeksännen hetken vaiheilla Jeesus huusi kovalla äänellä:

Jeesus

Eeli, eeli, lama sabaktani?

Evankelista

Se merkitsee: "Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?" Tämän kuullessaan muutamat siellä olevista sanoivat:

Kuoro

Hän huutaa Eliaa.

Evankelista

Heti yksi heistä kiiruhti

unter ihnen, nahm einen Schwamm, und füllte ihn mit Essig, und steckete ihn auf ein Rohr, und tränkete ihn. Die Andern aber sprachen:

Chor

Halt, laß sehen, ob Elias komme, und ihm helfe?

Evangelist

Aber Jesus schrie abermals laut, und verschied.

72. Choral

Wenn ich einmal soll scheiden, so scheide nicht von mir! Wenn ich den Tod soll leiden, so tritt du dann herfür! Wenn mir am allebängsten wird um das Herze sein, so reiß' mich aus den Ängsten kraft deiner Angst und Pein.

73. Rezitativ

Evangelist

Und siehe da, der Vorhang im Tempel zerriß in zwei Stück, von oben an bis unten aus. Und die Erde erbebete, und die Felsen zerrissen, und die Gräber täten sich auf, und stunden auf viel Leiber der Heiligen, die da schiefen; und gingen aus den Gräbern nach seiner Auferstehung, und kamen in die heilige Stadt, und erchienen vielen. Aber der Hauptmann, und die bei ihm waren, und die bewahreten Jesum, da sie sahen das Erdbeben, und was da geschah, erschracken sie sehr, und sprachen:

Chor

Wahrlich, Dieser ist Gottes Sohn gewesen.

Evangelist

Und es waren viel Weiber da, die von ferne zusahen, die da waren nachgefolget aus Galiläa und hatten ihm gedienet; unter welchen war Maria Magdalena, und Maria, die Mutter Jacobi und Joses, und die Mutter der Kinder Zebedäi.

hakemaan sienen, pani sen ruo'on päähän, kasto sen hapanviiniin ja juotti Jeesusta. Mutta toiset sanoivat:

Kuoro

Katsotaanpa nyt, tuleeko Elia häntä auttamaan.

Evankelista

Mutta Jeesus huusi taas kovalla äänellä ja antoi henkensä.

72. Koraali

Kun joutuu viime retki, oi Jeesus, vahvista. Tuo kova lähdön hetki armollas huojenna. Ja sieluni kun aivan jo näänny tuskassa, kirvoita alta vaivan vaivasi voimalla. (VK. 63:5, suom. Julius Krohn 1880)

73. Resitatiivi

Evankelista

Ja katso, temppelin esirippu repesi kahtia ylhäältä alas asti. Maa vavahteli, kalliot halkeilivat, haudat aukenivat ja monien pyhien ruumiit nousivat ylös. He lähtivät haudoistaan ja Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen he tulivat pyhään kaupunkiin ja ilmestyivät monille. Mutta kun sadanpäämies ja miehet, jotka hänen kanssaan vartioivat Jeesusta, näkivät maan vavahtelun ja kaiken, mitä tapahtui, he pelästivät suunniltaan ja sanoivat:

Kuoro

Totisesti tämä oli Jumalan Poika.

Evankelista

Siellä oli myös useita naisia jonkin matkan päässä katselemassa tätä kaikkea. Galileasta lähtien he olivat kulkeneet Jeesuksen mukana ja palvelleet häntä. Heidän joukossaan olivat Magdalan Maria, Jaakobin ja Johanneksen äiti Maria, ja Sebedeuksen poikien äiti.

Am Abend aber kam ein reicher Mann von Arimathia, der hieß Joseph, welcher auch ein Jünger Jesu war. Der ging zu Pilato, und bat ihn um den Leichnam Jesu. Da befahl Pilatus, man sollte ihm ihn geben.

74. Rezitativ

Bass

Am Abend, da es kühle war, ward Adams Fallen offenbar. Am Abend drücket ihn der Heiland nieder: am Abend kam die Taube wieder und trug ein Ölblatt in dem Munde. O schöne Zeit! O Abendstunde! Der Friedensschluß ist nun mit Gott gemacht, denn Jesus hat sein Kreuz vollbracht. Sein Leichnam kommt zur Ruh. Ach liebe Seele, bitte du, geh, lasse dir den toten Jesum schenken, o heilsames, o köstlich's Angedenken!

75. Aria

Bass

Mache dich, mein Herze, rein, ich will Jesum selbst begraben, denn er soll nunmehr in mir für und für seine süße Ruhe haben. Welt, geh aus, laß Jesum ein! Mache dich...

76. Rezitativ

Evangelist

Und Joseph nahm den Leib, und wickelte ihn in ein rein Leinwand. Und legte ihn in sein eigen neu Grab, welches er hatte lassen in einen Fels hauen: und wälzete einen großen Stein vor die Tür des Grabes, und ging davon. Es war aber allda Maria Magdalena, und die andere Maria, die satzten sich gegen das Grab. Des andern Tages, der da folget nach dem Rüsttage, kamen die Hohenpriester und Pharisäer sämtlich zu Pilato, und sprachen:

Chor

Herr, wir haben gedacht, daß dieser Verführer sprach, da er noch lebete: "Ich will

Illalla tuli paikalle rikas arimatiaalainen nimeltä Joosef, joka hänkin oli Jeesuksen opetuslapsi. Hän meni Pilatuksen puheille ja pyysi Jeesuksen ruumista. Pilatus käski antaa sen hänelle.

74. Resitatiivi

Basso

Illalla, kun jo oli viileää, paljastui Aadamin lankeemus. Illalla Vapahtaja painaa sen unohduksiin. Illalla palasi kyyhkynen Nooan luokse öljypuun lehti nokassaan. Oi kaunis tuokio! Oi iltahetki! Rauhansopimus on nyt tehty Jumalan kanssa, sen Jeesus sai aikaan ristinkuolemallaan. Hänen ruumiinsa on päässyt rauhaan. Oi, rakas sielu, ole hyvä, mene ja pyydä omaksesi kuollut Jeesus, oi terveellinen, kallisarvoinen muisto!

75. Aaria

Basso

Puhdistaudu, sydämeni, tahdon itse haudata Jeesuksen. Sillä hän saa minussa ikuisen suloisen rauhan. Maailma, mene ulos, anna Jeesuksen tulla sisään.

76. Resitatiivi

Evankelista:

Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen liinavaatteeseen ja pani sen uuteen hautaan, jonka oli itseään varten hakkauttanut kallioon. Hän vieritti suuren kiven hautakammion ovelle ja lähti pois. Mutta Magdalan Maria ja se toinen Maria olivat hekin siellä ja istuivat vastapäätä hautaa. Seuraavana päivänä, sapatin valmistuspäivän mentyä, ylipapit ja fariseukset menivät yhdessä Pilatuksen luo ja sanoivat:

Kuoro

Herra, me tulimme ajatelleeksi, että eläessään se villitsijä sanoi: "Kolmen

nach dreien Tagen wieder auferstehen." Darum befiehl, daß man das Grab verwahre bis an den dritten Tag, auf daß nicht seine Jünger kommen, und stehlen ihn, und sagen zu dem Volk: "Er ist auferstanden von den Toten", und werde der letzte Betrug ärger denn der erste.

Evangelist

Pilatus sprach zu ihnen:

Pilatus

Da habt ihr die Hüter; gehet hin, und verwahret's wie ihr wisset.

Evangelist

Sie gingen hin, und verwahreten das Grab mit Hütern, und versiegelten den Stein.

77. Rezitativ und Chor

Bass

Nun ist der Herr zur Ruh gebracht. – Mein Jesu, gute Nacht!

Tenor

Die Müh' ist aus, die unsre Sünden ihm gemacht.– Mein Jesu, gute Nacht!

Alt

O selige Gebeine, seht, wie ich euch mit Buß' und Reu' beweine, daß euch mein Fall in solche Not gebracht. – Mein Jesu, gute Nacht!

Sopran

Habt lebenslang vor euer Leiden tausend Dank, daß ihr mein Seelenheil so wert geacht't!

Chor

Mein Jesu, gute Nacht!

78. Chor

Wir setzen uns mit Tränen nieder und rufen dir im Grabe zu: Ruhe sanfte, sanfte ruh'! Ruht, ihr ausgesognen Glieder, ruhet sanfte, ruhet wohl! Euer Grab und Leichenstein soll dem ängstlichen Gewissen ein bequemes Ruhekitzen und der Seelen Ruhstatt sein. Höchst vergnügt schlummern da die Augen ein. Wir setzen uns...

päivän päästä minä nouden kuolleista." Sen vuoksi käske, että hautaa vartioidaan kolmanteen päivään asti, etteivät hänen opetuslapsensa pääse varastamaan häntä ja sanomaan kansalle, että hän nousi kuolleista. Viimeinen villitys olisi silloin pahempi kuin ensimmäinen.

Evankelista

Pilatus sanoi heille:

Pilatus

Saatte vartioväkeä. Menkää ja vartioikaa niin hyvin kuin taidatte.

Evankelista

He lähtivät, asettivat haudalle vartijat ja sinetöivät kiven.

77. Resitatiivi ja kuoro

Basso

Nyt on Herra saatettu rauhaan.

Tenori

Ohitse on vaiva, jonka syntimme hänelle tuotti.

Altto

Oi autuaat jäsenet, katsokaa, kuinka syvästi katuen itken lankeemustani, joka aiheutti kärsimyksenne.

Sopraano

Koko ikäni tahdon teitä tuhannesti kiittää, kun olette pitäneet sieluni autuutta näin tärkeänä.

Kuoro

Hyvää yötä, Jeesukseni!

78. Kuoro

Itkien istumme alas ja huudamme hautaasi: Lepää rauhassa! Levätkää, rikkiraadellut jäsenet, levätkää rauhassa, levätkää hyvin! Teidän hautanne ja kiven sen päällä tulee olla hätääntyneelle omalletunnolle miellyttävä lepopyyny ja sielun turvapaikka. Lepää rauhassa! Ylen tyytyväisenä sulkeutuvat siinä silmät.

Vaikka **Johann Sebastian Bachin** nekrologissa hänen poikansa **Carl Philipp Emanuel**

Bach mainitsee isänsä säveltäneen viisi passiota, meidän päiviimme on säilynyt vain kaksi Bachin kokonaan säveltämää. Ensimmäinen on *Johannes-passio*, ja sitä seurasi kolme vuotta myöhemmin *Matteus-passio*, joka on yllättämätön järkälle protestanttisessa kirkkomusiikissa ja haastaa musiikillisella painollaan yksin koko katolisen kirkon suurteosten laajan joukon.

Bach sävelsi passionsa Leipzigin toimissaan sen Tuomas-kirkon kanttorina. Passiot esitettiin pitkänperjantaina, ja ne kertovat Jeesuksen viimeisestä päivästä. *Matteus-passio* perustuu nimensä mukaisesti Matteuksen evankeliumiin, sen lukuihin 26 ja 27. Kertojavetoinen kerronta, toisin sanoen evankelistan resitatiivi eli säestetty puhelaulu vie eteenpäin tarinaa, joka dramatisoidaan solistien laulamilla aarioilla, duetoilla ja lyhyemmällä ariosoilla, kuoron koraa-leilla ja orkesterin osuuksilla. Niin kuoroja kuin orkestereita on kaksi, mikä tarkoittaa, että soittajat ja laulajat on sijoitettu kahteen ryhmään mieluiten eri puolille kirkkoa, perinteisesti vastakkaisille urkuparville.

Tekstin eli libreton *Raamatun* pohjalta kirjoitti juristi ja virkamies **Christian Friedrich Henrici**, joka käytti salanimenä **Picander** sortuessaan taiteilijaksi, lähinnä runoilijaksi. Picander ja Bach tekivät Leipzigin paljon yhteistyötä. Passioiden lisäksi Picander kirjoitti sanat moniin Bachin kantaatteihin. *Matteus-passiossa* resitatiivit mukailevat *Raamatun* tekstiä, mutta aarioihin ja muihin solistinumeroihin Picander kirjoitti runomuotoiset tekstit, jotka kommentoivat tarinaa, korostavat tunteita ja syventävät henkilöitä.

Koraalien melodiat ja tekstit saattoivat olla monille tuttuja Tuomas-kirkossa pääsiäisenä 1727. Vanhin Bachin käytämä virsi on vuodelta 1525, ja neljä muutakin on peräisin 1500-luvulta. 1600-luvulta on mukana 14 protestanttisissa jumalanpalveluksissa vakiintunutta virttä, joita passion

kuoro-osuuksissa kutsutaan koraa-leiksi. Bach käytti virsiä monin eri tavoin: suurin osa on sovitettu neliäänisiksi kuoroversioiksi, mutta muutama kuullaan koraalille perustuvan moniäänisen fantasian pohjana ja *Herzliebster Jesu* tenorin resitatiivia kommentoimassa.

Kahteen ryhmään jaetun orkesterin lisäksi tarvitaan vielä muutaman muusikon *basso continuo*, ryhmä, joka säestää erityisesti evankelistan osuuden, mutta myös muille solisteille on kirjoitetut resitatiivisuudet. Nimettyjä solistien esittämiä rooleja ovat Jeesuksen lisäksi Juudas, Pietari, kaksi pappia, Pontius Pilatus, Pilatuksen vaimo, kaksi todistajaa ja kaksi neitoa. Yleensä näitä eivät laula eri solistit, vaan tehtävät jaetaan pienen solistiryhmän kesken. Jeesuksen resitatiivien säestys poikkeaa kaikesta muusta, sillä *continuo*-ryhmän lisäksi säestykseen tulevat jouset pitkillä sävelillä, jotka korostavat tiettyjä sanoja ikään kuin heijastaen niitä. Vain Jeesuksen viimeiset, epätoivoiset sanat jäävät ilman tätä tehoa. Tiettyjä sanoja, kuten ristiinnaulitsemiseen ja kärsimykseen viittaavia, korostetaan yllättävillä soinnuilla tai kromaattisella melodialla ja tuodaan näin musiikkiin kitkaa ja riitasointia.

Solistien aariat, ariosot ja duetot säestetään eri tavoin, yleensä orkesterin soittimin minkä tahansa oratorion tapaan. Bach käyttää erityisesti niin sanottuja *obligato*-soittimia, eli kirjoittaa solistille vastaäänen jollekin orkesterin soittimista. Tällainen lauluääninen ja soittimen ikään kuin duetto oli tyypillinen keino barokin aikana muussakin kuin kirkkomusiikissa. Niin myös tunteiden ja tehojen kaivaminen orkesterista. Kun alttosolista laulaa kyynelistä, huiluilla on pisaroiden tippumista muistuttava sävelkulku, tai kun lauletaan käärmeestä, orkesterin melodia on kiemurteleva, ja dramaattisissa kohdissa orkesteri kuvaa pelkoa tai kauhua erilaisissa riitasoinneilla ja pisteellisillä rytmeillä.

Moni barokin oopperassa hyväksi havaittu keino on siis päätyntynyt

Matteus-passioon. Niin myös aarioiden rakenne. Useimmat ovat niin sanottuja *da capo* -aarioita eli kehysmuotoisia: ensin lauletaan jotain (A), sitten jotain aivan muuta (B), kunnes kerrataan se alun jotain (A, yhteensä ABA).

Suuri kokonaisuus on jaettu kahteen osaan, jotka alun perin esitettiin ennen ja jälkeen pitkänperjantain jumalanpalveluksen.

Matteus-passiota esitettiin Leipzigin Tuomas-kirkossa säännöllisesti, mutta ei sen ulkopuolella ennen kuin vuonna 1829, kun **Felix Mendelssohn** johti sen esityksen Berliinissä ja nosti muinaisen kirkkoteoksen osaksi konserttiperinnettä. Partituurin Mendelssohn oli saanut äidinäidiltään. Tämä

Solistien aariat, ariosot ja duetot säestetään eri tavoin, yleensä orkesterin soittimin minkä tahansa oratorion tapaan.

oli kenties saanut sen perheen yksityiseltä musiikinopettajalta **Carl Zelleriltä**, joka oli laulanut Tuomas-kirkon kuorossa. Zeller ei kuitenkaan pitänyt sopivana *Matteus-passion* esittämistä kirkon ulkopuolella tai ilman jumalanpalvelusta, joten tarvittiin rohkea isoäiti potkaisemaan musiikin historiaan vauhtia. Sittemmin *Matteus-passio* on vakiintunut protestanttisten maiden pääsiäisohjelmistoon mutta myös taipunut baletiksi, dramatisoiduksi oopperaksi ja elokuvaksi. ♥

Raimo Paaso

musiikin johto

Raimo Paaso valmistui musiikin maisteriksi ja A-kanttoriksi Sibelius-Akatemian Kuopion osastolta vuonna 2000 pääaineenaan urkujen soitto. Kuoronjohtoa hän on opiskellut mm. **Heikki Liimolan** ja **Timo Nuoranteen** johdolla. Paaso on suorittanut myös musiikinjohton erikoistumisopinnot ja johtanut laajoja kirkkomusiikkiteoksia, kuten **Bachin** *Matteus-* ja *Johannes-passiot*. Sofia Magdalena -kamarikuoron taiteellisena johtajana Paaso toimi vuosina 2002–2014. Perustamaansa Oulun Hiippakunnan Oratoriokuoroa hän on johtanut vuodesta 2015 alkaen. Päättyönään Paaso toimii hiippakuntasihteerinä Oulun hiippakunnan tuomiokapitulissa. ♥

Niall Chorell

tenori

Irlantilais-suomalainen tenori **Niall Chorell** syntyi ja kasvoi Dublinissa ja sai musiikkikoulutuksensa Sibelius-Akatemiassa. Chorell on esiintynyt erityisesti oratorio- ja konserttisolistina muun muassa **Bachin**, **Beethovenin**, **Händelin**, **Haydnin** ja **Mozartin** suurteoksissa Suomessa ja ulkomailla. Niall Chorell on voittanut Lohjan tenorikilpailun 2001 ja saavuttanut toisen sijan Lappeenrannan laulukilpailussa ja kolmannen sijan Timo Mustakallio -laulukilpailuissa 2002. ♥

Aarne Pelkonen

baritoni

Aarne Pelkonen on vuoden 2013 Lappeenrannan laulukilpailujen ja vuoden 2015 kansainvälisen Sibelius-laulukilpailun voittaja. Vuosina 2015–2017 Pelkonen kuului Oldenburgin valtioneopperan solistikuntaan Saksassa. Suomen Kansallisoopperassa hän debytoi *Jää*-oopperan pääroolissa vuonna 2019 ja on sen jälkeen vierailut talossa säännöllisesti, tuoreimpana tämän kevään lääkäri Javelinotin rooli **Poulencin** oopperassa *Karmeliittasisaret*. Pelkonen on opiskellut Sibelius-Akatemiassa **Marjut Hannulan** ja Berliinin Hanns Eisler -musiikkikorkeakoulussa **Thomas Quasthoffin** johdolla. ♥

Mari Palo

sopraano

Sibelius-Akatemiasta valmistunut musiikin maisteri **Mari Palo** on esiintynyt ympäri maailmaa liedlaulajana ja orkestereiden solistina. Hän on suosittu vieras myös kamarimusiikkifestivaaleilla. Suomen Kansallisoopperan vakiovierailijoihin hän on kuulunut vuodesta 1999, tuoreimmista rooleista mainittakoon **Jaakko Kuusiston** *Jään* Mona ja **Franz Leharin** *Iloisen lesken* Hanna Glavari sekä tänä keväänä ohjelmistoon tuleva **Wagnerin** *Jumalten tuhon* Wellgunde. Mari Palo toimii yhdessä **Kari Ikosen** kanssa Oulun Musiikkijuhlien taiteellisena johtajana.

Erica Back

mezzosopraano

Närpiöstä kotoisin oleva **Erica Back** valmistui musiikin kandidaatiksi Piteån musiikkikorkeakoulusta Ruotsissa ja jatkoi sitten opintojaan Sibelius-Akatemiassa. Hän on vierailut Tukholman Confidencen -teatterissa **Mozartin** *Così fan tutten* Dorabellana, Suomen kansallisoopperassa hän debytoi vuonna 2016. Oopperaroolien lisäksi hän on kysytty oratoriosolisti. Erica Back on kuulunut Saksan Oldenburgin oopperan solistikuntaan kaudesta 2020/21 lähtien. ♥

Simo Mäkinen

tenori

Musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemiasta valmistunut **Simo Mäkinen** on lisäksi opiskellut Tanskan kuninkaallisessa musiikkiakatemiassa. Ennen lauluopintojaan hän opiskeli viulunsoittoa ammattikorekakoulu Stadiassa (nyk. Metropolia) Helsingissä. Kansallisoopperassa hän debytoi vuonna 2010 **Ilkka Kuusiston** oopperassa *Gabriel, tule takaisin!* Mäkinen on esiintynyt mm. Radion sinfoniaorkesterin, Sinfonia Lahden, Tapiola Sinfoniettan ja Suomalaisen barokkiorkesterin solistina. Kangasniemen laulukilpailussa Mäkinen saavutti kolmannen palkinnon vuonna 2008. ♥

Jussi Merikanto

baritoni

Musiikin maisteri **Jussi Merikanto** on Sibelius-Akatemian lisäksi opiskellut Karlsruhen musiikkikorkeakoulussa. Suomen Kansallisoopperan kiinnitysten lisäksi on esiintynyt solistina Savonlinnan oopperajuhlilla ja musiikkifestivaaleilla Suomessa ja ulkomailla. Musiikkiuran lisäksi Merikanto on aktiivinen kulttuurialan vaikuttaja. Hän on opiskellut taloustieteitä ja opiskelee kulttuurihallinnon johtamistutkintoa Sibelius-Akatemian Arts Management-koulutusohjelmassa. Hän on Joroisten Musiikkipäivien taiteellinen johtaja ja Urkuyö ja Aaria -festivaalin toiminnanjohtaja. ♥

Oulun Hiippakunnan Oratoriokuoro (OHO)

Kuoro perustettiin syyskuussa ja sen toiminnan tavoitteena on ollut alusta asti esittää suuria kirkkomusiikkiteoksia. Kuorossa laulaa noin 50 pitkälle edennyttä lauluharrastajaa tai musiikin ammattilaista, joista valtaosa laulaa myös muissa alueen kuoroissa. Kuorolaiset tulevat pääosin Oulun seudulta, mutta myös muualta Oulun ja Kuopion hiippakunnan alueelta. Pääsääntöisesti suurten kirkkomusiikkiteosten esittämiseen keskittyvä OHO toimii projektiluonteisesti. ♥

Teuvo Pakkalan musiikkiluokkien kuoro

Teuvo Pakkalan musiikkiluokkien kuoro esiintyy aktiivisesti kaupungin erilaisissa tapahtumissa. Kuoro on tehnyt yhteistyötä Oulu Sinfonian, Pohjan ja Lapin sotilassoittokuntien, Oulun seurakuntien, paikallisten yritysten, Mannerheimin lastensuojeluliiton sekä Sotaveteraanijärjestöjen kanssa. ♥

Maria Viitasaari lapsikuoron valmennus

Maria Viitasaari on valmistunut Oulun yliopistosta kasvatustieteen maisteriksi pääaineenaan musiikkikasvatus ja toimii Teuvo Pakkalan koulussa musiikkiluokkien luokanopettajana. Maria Viitasaari voitti (nimellä Maria Portaankorva) Salon lastenlaulukilpailun laulullaan Keltainen aika vuonna 2010. Hänen kirjoittamiaan lauluja on julkaistu oppikirjoissa, Kirkkomuskari -julkaisuissa sekä Lasten virsikirjassa vuodelta 2022. ♥

Oulu Sinfonia

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten oopperat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettipantomiihin levytyks **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikkosäveltäjänä

vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitarakonsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin** ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**, ja lokakuussa 2021 *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Elokuussa 2022 orkesterilta kuultavaksi saatiin ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia sisältävä levy, jolla kapellimestarina toimi Johannes Gustavsson. Tuorein levy, **Rumon Gamban** johdolla levytetty suomalaisia alkusoittoja sisältävä *Overtures From Finland* on elokuulta 2023.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje, Arvo Volmer, Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds, Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba. ♥

Teuvo Pakkalan koulun musiikkiluokkien kuoro

Iivari Aikio
Eero Anttonen
Ilona Heikkilä
Elias Heikkinen
Elina Järvelä
Aatu Karhumaa
Aatos Kervinen
Greta Koldits
Lyyli Korja
Pieta Kuha
Helvi Laitakari
Tuure Lappalainen
Adelma Leskelä

Selma Linnanmäki
Urho Luoma
Lilli Luttinen
Anton Moilanen
Lotta Nissilä
Riina Oikarinen
Sara Pahkasalo
Ulja Raitala
Pihla Rissanen
Leevi Södö
Iida Tanayama
Tildaliina Taskila
Pavel Zakharov

Oulun Hiippakunnan Oratoriokuoro

1 Kuoro

Sopraano

Paula Airaksinen
Katja Findlay
Briitta Jurmu
Anna-Leena Koldits
Katriina Koskelo
Reeta-Liisa Laurila
Sanni Salo

Altto

Heinituuli Holopainen
Pia Kaitasuo
Lea-Sesilia Ljokkoi
Hannele Nykänen
Maria Perätalo
Tiina Saukkoriipi-Haapala
Harriet Urponen

Tenori

Mikko Hietava
Heikki Kukkala
Jaakko Paaso
Paulus Sipilä
Markku Viitasaari

Basso

Jaakko Karanta
Hannes Kukko
Tuomo Pesälä
Hannu Takkinen

2 Kuoro

Sopraano

Mervi Hakala
Minna-Liisa Laakso
Anu Niemi
Maija Punkeri
Jaana Soronen

Altto

Marja Forsblom
Salla Havukainen-Junno
Titta Karanta
Anu Loukkola-Salo
Mari Niemelä
Sirkka Rautakoski
Maria Satalahti
Anna Takkinen

Tenori

Anna-Maria Jounela
Kari Kannainen
Kirsi Klaavo
Kari Kuisma
Juhani Miettunen

Basso

Mikko Kolehmainen
Kimmo Muraja
Heikki Pöykkö
Antti Ukura

Oulu sinfonian muusikot

I VIULU

Mikko Sorri,
I konserttimestari
Heidi Ilmolahti, äj *
Mia Ohenoja, väj
Romuald Gwardak
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Aino Liikanen *
Nadya Pugacheva
Ismo Sirén

II VIULU

Maija Wesslund, äj
Panagiotis Nikolakis, väj
Anna-Briitta Karjalainen *
Sari Karppinen
Marjukka Lahes
Sari Suihkonen
Anita Virkkala
Iida Zelenski *

ALTTOVIULU

Susanna Raudasoja, äj *
Emiliano Travasino, väj *
Anniina Matinlassi
Helinä Nissi
Philip Runsteen *
Anna-Maija Rousselle

SELLO

Oliver Erlich, soolosellisti
Greta Ernesaks, äj
Anna Liukkonen
Janne Varis

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Fanni Hoppari

HUILU

Albert Stupak, äj
Emma Tessier
Senja Peltokangas *
Wenjing You *

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, väj
Antti Hartikainen *
Antti Turtiainen

FAGOTTI

Ann-Louise Wägar, väj
Lorenzo Leone

URUT

Irina Vavilova *

CEMBALO

Sanni Antikainen *

VIOLA DA GAMBA

Markku Luolajan-Mikkola *

äj = äänenjohtaja väj = varaäänentohtaja
* = tilapäinen kiinnitys

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

OULUN HIIPPAKUNTA[†]

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19 sekä väliajalla.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(2,00 €/min. + pvm), avoinna
ma–pe klo 8–21, la 8–21 ja su 10–18.
Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*

oulusinfonia.fi

omj.fi